

Zijn werk draait om de mens

Chris Baaten ziet zichzelf als een beeldhouwer, hoewel hij ook andere dingen maakt: videoprojecten, tekeningen en hij doet kunstprojecten met ouderen, geestelijk gehandicapte jongeren en psychiatrisch patiënten. Van alle kunstvormen ligt beelden maken echter het dichtst bij hemzelf en komt dit het makkelijkst uit zijn hand. Het fysieke aan beeldhouwen is daarbij een grote drijfveer.

Door **Heidi Vandamme** Fotografie **Chris Baaten**

Voorkeur voor klei

Voor Chris Baaten (63) begint het creëren bij voorkeur met klei – hakken doet hij nooit – omdat hij met dit materiaal ongeveer krijgt wat hij wil. Keramiek is een vrij traditioneel medium, maar hij mengt bewust materialen en experimenteert met glazuren. 'Ik werk niet zozeer vanuit een idee, maar met wat op mijn pad komt. Soms is een vorm abstract, soms figuratief, soms een samensmelting daarvan.' De spanning van het maakproces houdt hem scherp. Hij heeft er lol in om iets tot stand te laten komen, de verbeelding zijn gang te laten gaan: het geeft hem een groot gevoel van vrijheid. Het ultieme doel? Het oog uitdagen en je eigen atelier binnenkomen en denken: heb ik dat gemaakt? 'Als ik dat gevoel heb, dan ben ik geslaagd. Dat gaat gepaard met veel voldoening en een gevoel van trots.'

Mens centraal

In zijn werk draait het altijd om de mens. Ofwel lijkt het op een mens, of het heeft een beenderstructuur of uitstulpingen. Daarbij streeft Baaten naar een menselijke maat, dat je kunt zien dat het door handen is gemaakt. 'Ik ben altijd op zoek naar het tactiele, naar vormen en structuren. En waar je je als mens toe kan verhouden: niet heel groot, maar ook niet heel klein.' Zijn voorliefde voor klei gaat terug tot zijn kindertijd. Zijn vader ging regelmatig in het weekend met een vriend vissen op Tholen, een eiland aan de westkant van het Schelde-Rijnkanaal. Het was een uitgestrekt gebied waar nooit iemand kwam en destijds waren er nog getijden. In de schorren en slikken die hierdoor ontstonden, bouwde de jonge Baaten samen met de zoon van zijn vaders compagnon, tevens zijn beste vriendje, eindeloos dammen en fortten. Pas op de kunstacademie realiseerde hij zich hoezeer klei een vertrouwd materiaal was.

Chris Baaten

Keramische objecten

Met kunstenaar Marianne Theunissen maakt hij ook films, waarin objecten een belangrijke rol spelen en de kunstenaars altijd samen figureren. Ze stellen zichzelf, vaak op humoristische wijze, de vraag: in hoeverre bepalen objecten ons leven of bepalen we zelf hoe we leven? En daar maken ze een spel van. Het is het centrale thema van hun inmiddels tienjarige samenwerking. Met de 40 keramische objecten die ze enkele jaren geleden samen in het Europees Keramisch Werkcentrum in Den Bosch maakten, staat dit jaar een nieuwe film op stapel. Foto's van Ayurvedische massagetafels – Indiase houten tafels – vormden de inspiratiebron voor deze keramische objecten, die een soort container vormen voor de warme massageolie. De 'vazen' zijn zodanig handzaam dat je ze onder je arm kunt houden of onder je nek kunt leggen, waardoor elk object als het ware een verlengstuk wordt van je lichaam. De gedachte hierachter: als je ergens lekker op ligt, gaat het stromen, net als bij yoga. Een vooropgezet plan hebben de kunstenaars daarbij niet: al pratende tekenen ze het script en gaan vervolgens aan de slag. Daarbij nemen ze de tijd die het kost, tot ze tevreden zijn over het resultaat.

Lichaam als instrument

Het menselijk lichaam ziet Baaten niet alleen als een object, maar ook als een instrument: hoe meer je ermee doet en hoe beter je het beheerst, hoe

meer je ermee kan en het naar je hand kunt zetten. Dat besef is gegroeid met het ouder worden. In de zomer trekt hij dagelijks baantjes in een openluchtzwembad. Om zijn conditie ook in de winter vast te houden, is hij drieënhalf jaar geleden weer begonnen met yoga. Noodgedwongen is het een constante geworden in zijn leven: sinds zijn dertiende heeft hij migraineklachten; ook heeft hij een vorm van reuma, waarvoor hij nu ruim vijftien jaar onder medische behandeling staat. Dankzij het dagelijks beoefenen van yoga (twee keer per week op les en de andere dagen twintig minuten tot drie kwartier na het opstaan) en een gezonde levensstijl (niet te veel drinken en veel bewegen) zijn de migraineaanvallen teruggebracht tot circa een keer per maand. En is het lijf soepel: 'Ik doe nu houdingen die ik jaren geleden niet voor mogelijk hield. Yoga is voor mij letterlijk lijfsbehoud.'

Onafhankelijk

Of er in de loop der jaren iets is veranderd in de wijze waarop hij kunst maakt? Zijn scheppingsdrang is onverminderd gebleven, maar het grote verschil met vroeger is dat het economische aspect van het kunstenaarschap niet langer overheerst. Dat maakt Baaten onafhankelijk en vrij. Naast zijn kunstenaarschap werkt hij als cultuurcoördinator op een school voor zeer moeilijk lerende kinderen. 'Voorheen wilde ik netwerken en carrière maken, maar dat heeft weinig met kunst te maken. Uiteraard wil ik exposeren, gezien worden en een podium hebben. Maar ik ga er niet gebukt onder als het niet gebeurt. Het mooie is: ik doe het nu puur voor mezelf.'

Kijk ook op:
chrisbaaten.com